RECOMANDĂRI

COMISIE

RECOMANDAREA COMISIEI

din 6 mai 2008

privind asigurarea calității externe pentru auditorii legali și firmele de audit care auditează entități de interes public

[notificată cu numărul C(2008) 1721]

(2008/362/CE)

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 211,

întrucât:

(1) Asigurarea calității externe pentru auditul legal este esențială pentru a garanta o înaltă calitate a activităților de audit. Aceasta oferă un plus de credibilitate informațiilor financiare publicate, precum și o mai bună protecție a acționarilor, a investitorilor și a altor părți interesate. Prin urmare, este necesar ca orice sistem de asigurare a calității externe să fie obiectiv și independent de domeniul auditului.

(2) Articolele 29 și 43 din Directiva 2006/43/CE a Parlamentului European a Consiliului din 17 mai 2006 privind auditul legal al conturilor anuale și al conturilor consolidate, de modificare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului și de abrogare a Directivei 84/253/CEE a Consiliului [1] stabilesc criterii foarte exigente în ceea ce privește sistemele de asigurare a calității pentru toți auditorii legali și pentru toate firmele de audit. Aceste articole includ o parte dintre ideile enunțate în Recomandarea 2001/256/CE a Comisiei din 15 noiembrie 2000 privind cerințele minime [2] de asigurare a calității auditului legal în Uniunea Europeană.

(3) Cu toate acestea, anumite părți ale respectivei recomandări, legate de auditul legal și de entitățile de interes public, sunt în prezent depășite de evoluțiile internaționale recente și de tendințele de a introduce, pentru astfel de audituri, sisteme de asigurare a calității externe, care sunt administrate independent de profesia auditului și în cadrul cărora verificările de asigurare a calității sunt efectuate de persoane care nu sunt auditori practicanți.

(4) Criteriile prevăzute de Directiva 2006/43/CEE permit totuși diferențe considerabile în ceea ce privește modul în care sunt organizate în prezent în statele membre sistemele de asigurare a calității externe pentru auditorii legali și firmele de audit. Trebuie să se evite ca părțile interesate să perceapă în mod diferit calitatea auditului în cazul auditorilor legali și al firmelor de audit de la un stat membru la altul, în special în având în vedere dispozițiile articolului 34 din Directiva 2006/43/CE. De asemenea, Directiva 2006/43/CE încurajează sistemele de supraveghere publică din statele membre să găsească o abordare coordonată pentru efectuarea verificărilor de asigurare a calității.

(5) Cooperarea dintre statele membre reprezintă o prioritate în ceea ce privește auditul entităților de interes public. Se impune furnizarea de orientări suplimentare cu privire la sistemele de asigurare a calității pentru auditorii legali și firmele de audit care desfășoară activități de audit în astfel de entități. Prin urmare, este necesară adoptarea unei noi recomandări, care să fie mai bine adaptată situației actuale decât Recomandarea 2001/256/CE și care să țină cont de noile tendințe internaționale, precum și de necesitățile specifice ale statelor membre. Cu toate acestea, nu este necesară furnizarea de orientări detaliate cu privire la sistemele de asigurare a calității pentru auditorii legali și firmele de audit care auditează alte entități decât cele de interes public.

[1] JO L 157, 9.6.2006, p. 87. Directivă modificată prin Directiva 2008/30/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 81, 20.3.2008, p. 53).

[2] JO L 91, 31.3.2001, p. 91.

(6) Inspecțiile trebuie să contribuie la îmbunătățirea calității auditului efectuat de auditorii legali sau de firmele de audit inspectate și trebuie să aibă un caracter periodic și preventiv. Scopul lor trebuie să fie consolidarea și păstrarea încrederii în auditul legal și, în ultimă instanță, în piețele financiare. Prin urmare, prezenta recomandare nu trebuie să se refere la investigațiile ad hoc rezultate din posibile încălcări ale legislației.

(7) Pentru a ameliora calitatea operațiunilor de audit în cadrul Comunităților, organele independente de supraveghere trebuie să aibă un rol mai activ în cadrul inspecțiilor efectuate la firmele de audit. Este necesară furnizarea de orientări pentru a se asigura independența sistemului de inspecție. În ceea ce privește desfășurarea inspecțiilor, se impune clarificarea rolului pe care îl pot avea autoritățile publice de supraveghere, asociațiile profesionale și alte organisme adecvate, precum și experții. Sunt necesare, de asemenea, clarificări cu privire la finanțarea sistemului de asigurare a calității.

(8) Articolul 43 din Directiva 2006/43/CE prevede că verificarea pentru asigurarea calității trebuie efectuată cel puțin la fiecare trei ani pentru auditorii legali sau firmele de audit care efectuează audituri legale pentru entitățile de interes public. Un sistem de supraveghere publică s-ar putea confrunta cu dificultăți în ceea ce privește recrutarea unui număr suficient de inspectori care să efectueze verificări la fața locului în cadrul fiecărei inspecții. Prin urmare, trebuie să fie posibil ca, în anumite condiții, experții care nu sunt inspectori să poată participa la verificările la fața locului.

(9) Pentru a asigura faptul că raportul final privind o inspecție este respectat de auditorul legal sau de firma de audit în cauză și că acesta le furnizează suficiente orientări pentru a evita pe viitor probleme similare celor evidențiate, trebuie să existe o comunicare reală între inspectori și auditorul legal sau firma de audit, atât anterior adoptării raportului final, cât și în faza de monitorizare.

(10) Pentru a îmbunătăți valoarea probanta a informațiilor furnizate in cadrul sistemului de asigurare a calității, precum și comparabilitatea lor în cadrul Comunității, raportul anual privind rezultatele generale ale inspecțiilor trebuie să includă informații esențiale cu privire la performanțele înregistrate care să permită atât evaluarea resurselor utilizate, cât și a eficienței și eficacității sistemului de asigurare a calității.

(11) În lumina noilor evoluții internaționale, în special implicarea experților și a organismelor competente în efectuarea inspecțiilor, Comisia intenționează să evalueze situația în 2011,

RECOMANDĂ:

Obiect

(1) Prezenta recomandare furnizează orientări privind implementarea sistemelor independente de asigurare a calității pentru auditorii legali și firmele de audit care efectuează auditul entităților de interes public în conformitate cu articolele 29 și 43 din Directiva 2006/43/CE.

(2) În cazul în care un stat membru a decis exceptarea unor anumite entități de interes public în conformitate cu articolul 39 din Directiva 2006/43/CE, statul membru respectiv trebuie să excepteze astfel de entități de interes public și de la măsurile adoptate în lumina prezentei recomandări.

Definiții

(3) Definițiile prevăzute la articolul 2 din Directiva 2006/43/CE se aplică și în cazul prezentei recomandări. În sensul prezentei recomandări, se aplică, de asemenea, următoarele definiții:

(a) „autoritate de supraveghere publică” înseamnă o autoritate competentă în sensul articolului 2 alineatul (10) din Directiva 2006/43/CE, care reprezintă un sistem de supraveghere publică bazat pe principiile stabilite la articolul 32 din respectiva directivă;

(b) „inspector” înseamnă o persoană care efectuează o verificare și care îndeplinește criteriile stabilite la articolul 29 alineatul (1) litera (d) primul paragraf din Directiva 2006/43/CE, angajată de o autoritate de supraveghere publică sau de alt organism competent căruia i s-a delegat efectuarea inspecțiilor;

(c) „inspecții” înseamnă verificări de asigurare a calității pentru auditorii legali și firmele de audit, care sunt efectuate de un inspector și nu reprezintă investigații în sensul articolului 32 alineatul (5) din Directiva 2006/43/CE;

(d) „expert" înseamnă o persoană fizică care deține suficiente cunoștințe de specialitate în domeniul pieței financiare, al raportării financiare, al auditului sau în alte domenii relevante pentru inspecții, inclusiv auditori legali practicanți.

Independența sistemului de asigurare a calității

(4) O autoritate de supraveghere publică trebuie să-și asume răspunderea finală privind sistemul de asigurare a calității externe pentru auditorii legali și firmele de audit care auditează entități de interes public. Statele membre nu trebuie să desemneze drept autoritate de supraveghere publică nicio asociație sau organism afiliat domeniului contabilității sau al auditului.

(5) Auditorii legali și firmele de audit care auditează entități de interes public trebuie să facă obiectul unor inspecții efectuate de o autoritate de supraveghere publică, fie exclusiv, fie în colaborare cu alt organism competent, în conformitate cu cele prevăzute la punctul 6.

(6) Trebuie să fie posibil ca sarcinile aferente efectuării inspecțiilor să fie delegate altui organism competent, cu condiția ca răspunderea unui astfel de organism față de autoritatea de supraveghere publică să fie asigurată și ca aceasta din urmă să-și păstreze cel puțin următoarele responsabilități:

(a) aprobarea și, în cazul în care autoritatea de supraveghere publică consideră că este adecvat, modificarea metodologiilor de inspecție, inclusiv în ceea ce privește manualele utilizate pentru inspecții și acțiunile de monitorizare, a metodologiilor de raportare și a programelor periodice de inspecție;

(b) aprobarea și, în cazul în care autoritatea de supraveghere publică consideră că este adecvat, modificarea rapoartelor de inspecție și a rapoartelor de monitorizare;

(c) aprobarea și, în cazul în care autoritatea de supraveghere publică consideră că este adecvat, desemnarea unor inspectori pentru efectuarea inspecțiilor;

(d) emiterea de recomandări și instrucțiuni de orice tip pentru organismul căruia i s-au delegat sarcinile.

(7) Autoritatea de supraveghere publică trebuie să aibă dreptul de a participa la inspecții și să aibă acces la dosarele privind inspecțiile, la documentele aferente activităților de audit și la alte documente relevante.

(8) Toate dispozițiile privind finanțarea sistemului de asigurare a calității, inclusiv cele privind nivelul finanțării și controlul financiar, nu trebuie să depindă de aprobarea sau respingerea de către persoane sau organizații care provin din domeniul contabilității și al auditului, sunt afiliate la acestea sau reprezintă o firmă de audit. Nivelul finanțării ar trebui să-i permită autorității de supraveghere publică să dispună de un volum de personal suficient pentru a o sprijini în vederea punerii în aplicare a punctelor 6 și 7.

(9) În cazul în care fondurile pentru sistemul de asigurare a calității sunt furnizate de auditori legali sau firme de audit care fac obiectul inspecțiilor, orice onorariu sau orice altă contribuție plătibilă de către aceștia trebuie să fie obligatorie și trebuie plătită integral la termene bine stabilite.

Independența inspecțiilor

(10) O autoritate de supraveghere publică trebuie să garanteze stabilirea unor politici și proceduri adecvate în ceea ce privește independența și obiectivitatea personalului, inclusiv a inspectorilor, precum și în ceea ce privește gestionarea sistemului de inspecție.

(11) O persoană, care este auditor legal practicant sau este angajată sau asociată într-un alt mod unui auditor legal sau unei firme de audit, nu trebuie să aibă permisiunea de a acționa în calitate de inspector.

(12) O persoană nu ar trebui să aibă permisiunea de a acționa în calitate de inspector în cazul unui auditor legal sau al unei firme de audit decât la cel puțin doi ani de la încetarea parteneriatului, contractului de angajare sau oricărei alte asocieri cu auditorul sau cu firma de audit în cauză.

(13) Inspectorii trebuie să declare că nu există conflicte de interese între aceștia și auditorul legal sau firma de audit inspectată. Inspectorii care fac declarații incomplete sau false trebuie excluși de la efectuarea inspecțiilor și trebuie să facă obiectul unor sancțiuni efective, proporționale și disuasive.

(14) Inspectorii trebuie să fie remunerați pentru inspecțiile efectuate numai de către autoritatea de supraveghere publică sau de organismul către care a fost delegată executarea acestora. Inspectorii nu trebuie să primească nicio remunerație din partea auditorului legal inspectat, a firmei de audit sau din partea rețelelor de care aparțin aceștia.

(15) Inspectorii trebuie sa fie asistați de experți în cazul în care o autoritate de supraveghere publică consideră că, pentru desfășurarea optimă a inspecției, sunt necesare anumite cunoștințe de specialitate. Acești experți trebuie să acționeze sub controlul direct al unui inspector și trebuie să respecte cerințele menționate la punctele 10 și 12-14.

Orientări metodologice pentru efectuarea inspecțiilor

(16) În cazul în care într-un stat membru numărul de inspectori necesar pentru efectuarea inspecțiilor la fața locului este temporar insuficient, o autoritate de supraveghere publică trebuie să aibă dreptul de a decide ca experții să efectueze verificări la fața locului, cu condiția ca aceștia să îndeplinească cerințele prevăzute la articolul 29 alineatul (1) primul paragraf litera (d) din Directiva 2006/43/CE, să fie pe deplin răspunzători față de autoritatea de supraveghere publică, iar inspectorii să efectueze verificări la fața locului pentru același auditor legal sau firmă de audit cel puțin o dată la șase ani.

(17) Inspecțiile trebuie să cuprindă următoarele elemente:

(a) o evaluare a modului în care este proiectat sistemul intern de control al calității din cadrul firmei de audit;

(b) o testare adecvată a conformității procedurilor și o verificare a dosarelor de audit pentru entitățile de interes public, în scopul verificării eficacității sistemului intern de control al calității;

(c) pe baza concluziilor inspecțiilor, conform punctelor (a) și (b), o evaluare a conținutului celui mai recent raport anual privind transparența publicat de un auditor legal sau o firmă de audit în conformitate cu articolul 40 din Directiva 2006/43/CE.

(18) Trebuie verificate cel puțin următoarele politici și proceduri interne de control ale auditorului legal sau ale firmei de audit:

(a) respectarea de către auditorul legal sau de către firma de audit a standardelor aplicabile privind auditul și controlul calității, precum și a cerințelor privind etica și independența, inclusiv a celor prevăzute în capitolul IV și la articolul 42 din Directiva 2006/43/CE, precum și a legislației, reglementărilor și dispozițiilor administrative ale statului membru în cauză;

(b) cantitatea și calitatea resurselor utilizate, inclusiv respectarea cerințelor privind formarea continuă, stabilite la articolul 13 din Directiva 2006/43/CE;

(c) respectarea cerințelor privind onorariile de audit, prevăzute la articolul 25 din Directiva 2006/43/CE.

(19) În scopul verificării conformității, cel puțin o parte importanta din dosarele de audit trebuie selectate pe baza unei analize privind riscul unei execuții inadecvate a auditului legal.

Rezultatele inspecțiilor

(20) Constatările și concluziile inspecțiilor, pe care se bazează recomandările, inclusiv constatările și concluziile legate de raportul privind transparența, trebuie să fie comunicate într-un mod adecvat și discutate cu auditorul legal sau cu firma de audit inspectată, înainte de finalizarea raportului de inspecție. Auditorul legal inspectat sau firma de audit inspectată trebuie să aibă la dispoziție o perioadă de cel mult 12 luni de la emiterea raportului de inspecție pentru a putea lua măsuri în lumina recomandărilor privind sistemul intern de control al calității din cadrul firmei de audit. În cazul în care auditorul legal sau firma de audit inspectată nu a întreprins acțiunile ulterioare necesare ca urmare a recomandărilor, se impune ca autoritatea de supraveghere publică să facă publice deficiențele majore identificate în cadrul sistemului intern de control al calității.

(21) În conformitate cu regulile de procedură ale statului membru în cauză, un sistem de supraveghere publică trebuie să aibă dreptul de a lua măsuri disciplinare sau de a impune sancțiuni în cazul auditorilor legali sau al firmelor de audit.

(22) Autoritatea de supraveghere publică trebuie cel puțin să informeze publicul în timp util și în mod adecvat cu privire la orice măsuri disciplinare luate sau sancțiuni impuse în cazul auditorilor legali sau al firmelor de audit în legătură cu executarea auditului legal. Aceasta trebuie să identifice auditorul legal sau firma de audit în cauză și să descrie deficiențele majore care au determinat astfel de măsuri sau sancțiuni.

(23) În cazurile în care s-a stabilit în cursul unei inspecții că un raport privind transparența publicat de un auditor legal sau de o firmă de audit în conformitate cu articolul 40 din Directiva 2006/43/CE conține informații, inclusiv cu privire la eficacitatea sistemului intern de control al calității din cadrul firmei de audit, pe care o autoritate de supraveghere publică le consideră foarte înșelătoare, aceasta trebuie să garanteze că raportul privind transparența este urgent modificat în consecință.

Transparența rezultatelor generale ale sistemului de asigurare a calității

(24) Autoritățile de supraveghere publică trebuie să întocmească anual rapoarte cu privire la rezultatele generale ale sistemului de asigurare a calității. Raportul trebuie să cuprindă informații referitoare la recomandările emise, la acțiunile de monitorizare a implementării recomandărilor, la măsurile disciplinare luate și la sancțiunile impuse. Raportul trebuie să mai includă informații cantitative și alte informații cu privire la principalele rezultate legate de resursele financiare și de personal, precum și de eficiența și eficacitatea sistemului de asigurare a calității.

Monitorizarea

(25) Statele membre sunt invitate să informeze Comisia, până la 6 mai 2009, cu privire la măsurile luate în temeiul prezentei recomandări.

Destinatari

(26) Prezenta recomandare se adresează statelor membre.

Adoptat la Bruxelles, 6 mai 2008.

Pentru Comisie
Charlie McCREEVY
Membru al Comisiei